

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

5. Petrus, qui nullo modo aliqua exhortatione fuit causa, ut alii minuta furta à Joanne acciperent, si hæc furta sciat, peccet mortaliter modicum cum ipsis, vel separatim accipiendo, si tota illa ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

simpliciter unum argenteum esse materiam sufficientem peccati mortalis; ista opinio à Turriano in 2. 2. 10. 2. disp. 3. dub. 2. n. 17. tribuitur, Covarr. lib. 1. var. c. 3. n. 12. sed revera Covarr. ibi nihil tale affirmat.

4. Tertia opinio est Barthol. Medinae in p. 2. q. 88. art. 8. cum multis aliis, qui asserunt non esse furtum mortale, nisi ad summam duorum argenteorum ascendat.

5. Quarta opinio est Greg. de Valentia tom. 3. disp. 5. q. 10. punct. 16. Rebell. in 1. lib. 3. q. 15. sect. 2. n. 22. asserentis absolute esse peccatum mortale accipere tres argenteos etiam si à diuitibus auferantur.

6. Quinta opinio est Alphonsi de Vega in summ. tom. 1. cap. 13. cas. 12. qui docet quatuor, vel quinque regales constituere furtum notabile.

7. Sexta opinio est Ludou. Molin. de iust. tom. 3. disp. 68. qui ait tantum pecuniam valorem, qui in vnoquoque loco satis est ad conducenda operas vnus dici forsoris terra, videri materiam sufficientem ad furtum lethale in ordine ad eos, qui non sunt valde diuites.

8. Septima opinio est Barthol. à S. Fausto in speculo Confess. dist. 2. q. 18. num. 16. & Gregorij Sayri in Clauis Regia vbi ait, quod secluso omni alio damno extrinseco, trium Iuliorum summam, etiamsi à ditissimis auferatur, esse materiam notabilem: & in ordine ad personas mediocres, quæ non sunt pauperes, vel valde diuites, quantitatem duorum Iuliorum; in ordine verò ad pauperem, qui viuunt mendicando, unum argenteum, vel Iulium.

9. Octaua opinio est Bonac. de contr. disp. 2. q. 8. punct. 1. n. 7. vbi distinguendo etiam asserit, quatuor esse genera personarum in ordine ad quas consideranda est grauitas, & leuitas furti. Primum, alia sunt personæ illustres, quæ splendide alunt familiam. Secundò, alia quæ viuunt ex suis redditibus, quales sunt communes diuites. Tertio, quæ se suo sustentant artificio, & opera. Quarto, alia quæ mendicando viuunt. Respectu personarum primi generis, nummus aureus vt minimum est materia notabilis, & sufficiens ad peccatum mortale. Respectu personarum secundi generis, quatuor regales circiter plus minusve. Respectu personarum tertij generis, duo regales. Et tandem respectu personarum quarti generis, vnus regalis erit grauis materia.

10. Hæc opinio est omnium probabilior, quam tenet etiam Nauarr. de rest. lib. 3. c. 1. n. 39. & Reginald. in practi. tom. 2. lib. 22. c. 1. q. 4. n. 19. dicentes quantitatem notabilem respectu diuitum esse circiter vnus nummi aurei, seu 60. assium; respectu verò personarum communium, circiter vngenti assium, & demum respectu pauperum circiter septem assium.

11. Nona opinio, quæ mihi non placet, est Rodriguez, qui absolute asserit in summa quem nuper edidit, tom. 5. cap. 118. num. 27. & 29. illam esse notabilem quantitatem, quæ excedit duos aureos; & Ang. ver. furtum, num. 4. & Sylu. eod. ver. q. 2. numer. 3. tenet hæc sententiam in ordine ad opulentos; an etiam hæc opinionem doceat Sotus lib. 6. de iustit. q. 3. art. 3. ad 3. negat Valq. opus. de restit. cap. 5. §. 1. dub. 5. num. 30. sed affirmant Turrian. Barth. à S. Fausto vbi supra, & P. de Aragon 2. 2. q. 66. art. 6. causa 10. Lessius vbi infra, & communiter DD. Sed circa totam hæc questionem vide Megal. in sum. 2. 2. lib. 2. cap. 1. q. 3. Rebell. de oblig. iust. p. 1. lib. 3. q. 15. sect. 1. Iac. de Grassis in suis dec. p. 1. lib. 2. c. 97. num. 27. Bannez in 2. 2. q. 66. a. 6. qui nimis laxam opinionem ponit. Malder, etiam in 2. 2. tract. 4. c. 1. dub. 3. Lessium lib. 2. c. 12. dub. 6. n. 29. & Azor. p. 3. lib. 5. c. 13. q. 2. Medin. Cod. de rest. q. 10. Tolet. in sum. lib. 5. c. 16. num. 3. Turrian. in 2. 2. tom. 2. disp. 33. dub. 2. Sanchi. in opere morali tom. 2. lib. 7. c. 20. n. 3. Cened. de paupertate religiosa dub. 33. Conrad. in resp. p. 1. c. 166. Sayrum in Clauis Regia lib. 9. c. 15. a. n. 9. et sequ. ad 15. & alios.

Sup. hoc in
ref. i. not.
præterea in
§. vi. prope
finem lege à
verl. Et tan-
dem, & aliam
Rel eius vlt.
not.

RESOL. IV.

Sepè mihi ab exteris, & nostris delata fuit hæc questio. An Petrus, qui leuem quantitatem auferit à Ioanne, & qui alij abstulerunt notabilem, peccet mortaliter? Ex part. 2. tr. 17. & Misc. 3. Ref. 41.

§. 1. Martinus Bonacina, vir doctus nostri temporis, de contr. disp. 2. q. 8. punct. 2. n. 5. affirmatiuam sententiam docet; nam sicut furtum leue ad vno commissum integre potest materiam sufficientem ad mortale, cum leui furto ab alio commissio; ita potest continuari cum maiore, quamuis damnatum auferatur, & imputetur ad peccatum mortale.

2. Sed Gabriel Vasquez in part. 2. tom. 2. q. 88. art. 4. disp. 146. cap. 2. n. 6. Sanchez in sum. tom. 2. lib. 7. c. 21. n. 23. sententiam negantem amplexi sunt, quia Petrus non est causa notabilis damni, quia iam ab alio fuerat illatum, & furtum suum est in parua quantitate, non sufficiens ad mortale.

3. Ad argumentum Bonacinae respondetur inter illos casus esse disparatam rationem; nam in priori casu, cum non sit maior ratio, quare vni potius, quam alteri notabile damnum imputetur, singulis imputari debet in nostro casu non item, quia cum aliqui determinate fuerint causa per se notabilis damni, alius qui cum illis paruum quantitatem usurpauit, non debet ceteris conlos notabilis damni, atque non peccabit mortaliter. Sed huic questionis merito proxima adiuncta erit.

RESOL. V.

Petrus, qui nullo modo aliqua exorbitatione fuit casus, ut alij minuta furti à Ioanne acciperent, si hæc furti sunt, an peccet mortaliter modicum cum ipso, vel separati accipiendos, si tota illa furti summi cum suo confidera perueniant ad materiam notabilem? Ex part. 2. tr. 17. & Misc. 3. Ref. 41.

§. 1. Casus hic frequenter accidit, & maxime inter seruos nobilium. Affirmatiuam sententiam recipiunt DD. communiter. Ita Vasquez tom. 1. in p. 2. disp. 146. c. 2. a. 5. Suar. tom. 5. in 3. p. disp. 10. sibi 2. n. 3. Rebell. de oblig. iust. p. 1. lib. 3. q. 16. sect. 5. n. 41. Filliac. tom. 2. tract. 31. c. 10. n. 249. Covarr. lib. 1. var. c. 3. n. 12. P. de Ledesma in sum. tom. 1. tract. 8. c. 1. diff. 2. Maios, Medina, Martinus, Ledesma, Salonius, Corduba, Lopez, Sayrus, Rodriguez, Anglez, Petrus Nauarra apud Sanchez vbi infra, & præter hos Bonac. de contr. disp. 2. q. 8. punct. 2. n. 6. & 7. Megala 2. 2. c. 17. n. 41. Turrian. in 2. 2. 10. 2. disp. 31. dub. 2. n. 26. Ratio est, nam licet Petrus quod furatur sit in se minimum, at committit cum partibus, quas scit alios furari, efficit quantitatem notabilem, & est causa damni notabilis; nam ratione scientiæ suum damnus continuatur cum alijs ergo peccat mortaliter, & tenetur ad restitutionem.

2. Addit etiam Rebellius, quod si ita furantes concurrant seorsum, vt nemo de damno notabili per illos illato, vel inferendo sciat, postquam tamen vnus eorum constiterit de damno illato notabili, tenetur sub mortali suam partem, licet modicam, restituere; sed si vnus restituar suam partem, & relique quantitates non sufficiant ad mortale, reliqui non tenentur ad aliam restitutionem, quia iam cessat notabile damnum, nec illud harum partium retentione inferunt. Limitat tamen idem Rebellius hæc opinionem, vt loquitur cum non habeat, si inter vnus furtum, & alia sit magna distantia, vt post tres menses, vel quatuor postquam alij furati sunt, quis furaretur, quia morte huius

mano talia furta non coniunguntur ad efficiendum vnum damnum. Hæc opinio non obstante supradicta Rebellij limitatione, nimis rigida mihi videtur, & si omnino amplectenda esset magnum onus, & scrupulos haberent Confessarij.

3. Dico igitur, contrariam opinionem probabilem esse, & tutam in praxi, quam tuerentur ex neotericis Tannerus in 2.2. D. Thom. disp. 4. quest. 6. dub. 9. numer. 285. Less. lib. 2. cap. 12. dub. 9. num. 52. Salas in p. 2. tom. 2. quest. 88. tract. 13. disp. 16. sect. 27. num. 92. Malderus in 2.2. D. Thom. tract. 4. cap. 1. dub. 5. casu 3. Sanchez in summ. tom. 2. lib. 7. cap. 21. numer. 22. asserunt enim, quando plures alicui graue damnum scienter inferunt per minuta furta, ab vnoque eorum diuisim commissa, vt nullus alium iuuerit, nec in causa fuerit, vt alius concurreret, non peccare mortaliter, neque teneri ad restitutionem. Ratione probatur hæc opinio. Omnis ex his, qui ita furatur, infert paruum damnum, ergo ex hoc capite non peccat mortaliter. Deinde qui ita furatur, nemini est causa, vel occasio furandi alias patuas quantitates. Ergo ex eo; quod alij furetur, non aggravatur eius peccatum; non enim cooperatur simpliciter magno damno, sed in parua quantitate, & præter ipsius intentionem est, vt illa parua quantitas cum aliis furtis minimis iungatur. Aliæ rationes fusæ adducuntur à Lessio, Salas, & Sanchez. *vbi supra*. Restat nunc respondere ad argumentum contrariæ sententiæ. Dico igitur esse causam partialem damni notabilis, vt est in nostro casu, non est esse causam eius simpliciter, sed secundum quid. Ergo illud furtum non erit peccatum mortale, siue sit causa illius damni accipiendo, siue retinendo, quia non verè influit illud damnum notabile, cum præter intentionem, & per accidens eueniat furtum aliorum.

RESOL. VI.

Quis post quantitatem notabilem per minima furta sublatam addit furta parua, quaeritur, an per quodlibet nouum furtum, nouum peccatum lethale committat? Ex part. 2. tr. 17. & Misc. 3. Ref. 43.

§. 1. Prima opinio affirmatiua est Ferdinandi Rebellij de oblig. iust. p. 1. lib. 3. q. 15. sect. 4. n. 38. Bonac. de contr. disp. 2. q. 8. punct. 1. n. 4. & Sanchez in summ. tom. 2. lib. 7. c. 21. n. 7. nam ita illam quantitatem præcedentem, & damnum notabile vult facere maius, nec enim propter prius peccatum commissum fur melioris conditionis effici debet. Deinde fur per illud nouum furtum, & aduertentiam præteritorum, sine vlla voluntate restituendi, implicite renouat actum voluntatis retinendi notabilem rem alienam. Sed actus peccatorum, quoties renouantur, toties peccatum nouum committitur. Ergo, &c.

2. Secunda opinio media est nostri P. Megalæ 2. 2. lib. 1. cap. 1. q. 3. n. 35. ait enim; Vel fur dum noua furta committit, actum voluntatis non restituendi interrumpere per aliquem ex modis, quibus interrumpuntur actus peccatorum; aut talem actum non interrumpere. In primo casu, censet furem toties peccare, quoties furtum leue cum aduertentia priorum committit; fecus autem in secundo casu.

3. Tertia opinio negatiua est Ioannis de Salas in p. 2. tom. 2. q. 88. tr. act. 13. disp. 16. sect. 27. num. 90. Leonardus Lessij de iustit. lib. 2. c. 12. dub. 8. num. 44. & Filiucij in 99. moral. tom. 2. tract. 31. cap. 10. n. 246. per se non esse peccata mortalia furta illa parua, quæ postea adduntur ad præteritam magnam quantitatem. Ratio est, quia non consumuntur notabilem quantitatem, sed consummatam augent. Erit igitur peccatum lethale sola illa voluntas retinendi illa minuta furta simul cum aliis, &

Tom. VII.

hoc peccatum voluntatis, & externæ retentionis sensim crescat, prout plus, & plus retinebitur. Si verò illa noua furta, nouum peccatum mortale inchoent, & ascendant ad notabilem aliam quantitatem, erunt tunc peccata mortifera. Hæc opinio, vt sunt & alia duæ priores, est etiam probabilis, & tuta in praxi. Vide etiam ea, quæ de hac questione diximus probabiliter in tract. de paupertate Religiosa.

RESOL. VII.

An deus casus, in quo vltima acceptio rei oblatæ, complectens materiam notabilem, non sit peccatum mortale? Ex part. 3. tr. 6. & Misc. 2. Ref. 25.

§. 1. Affirmatiuè respondet Granado in part. 2. D. Thom. contr. 6. tract. 2. disp. 2. sect. 3. num. 51. vbi sic asserit. Cum quis committit vltimum furtum, si habet animum citò restituendi vltimum illum obolum, aut aliquid aliud, ita quod non velit retinere sibi notabilem quantitatem; non peccabit mortaliter in illa vltima acceptione complectens materiam notabilem, quia acceptio rei alienæ non est mortalis, quando fit animo restituendi illam, ita citò, vt ratione dilationis non inferatur domino damnus alicuius momenti. Sicut, etiam si cum homo furatur vltimum obolum, iam consumpserit omnes quos prius subripuerat, nec habebat vnde solueret, non peccabit mortaliter, dummodo habeat animum soluendi illam quantitatem, si fortè aliquando peruenierit ad pinguiorem fortunam. Probatur, quia in hoc vltimo furto solum potest peccare mortaliter, quia inuito domino vult fur retinere saltem per longum tempus notabilem quantitatem, id autem in prædicto furto non inuenitur; nam ipse in vltimo furto solum vult obolum retinere, & potest dolere de furtis præcedentibus; obolos autem, quos prius subripuerat, non vult retinere inuito rationabiliter domino, quia ipse non potest modò soluere, & paratus est ad soluendum si fortè poterit. Ergo modò non infert proximo grauem iniuriam, ac proinde non peccat mortaliter. Hæc Granadus, quæ sunt valde à Confessariis adnotanda, quia sunt quotidiana & valde practicabilia.

RESOL. VIII.

Quis rusticus confessionem audiuit, qui mulum subripuerat cuiusdam Viri Nobilissimi, & præditiui, & per spatium multorum annorum locauerat, dubitans tunc, an non solum ad restitutionem muli, sed etiam ad pretium locationis teneretur? Ex p. 2. tr. 17. & Misc. 3. Ref. 50.

§. 1. Et pro parte negatiua stat Nauarr. in man. c. 17. n. 25. & Ludouicus Lopez in instruct. part. 1. c. 101. in fine, qui docent, eum qui totquem aureum furto accepit, si illum locauit, non obligari ad restitutionem pretij locationis; ergo à simili, & in casu nostro. Et probari potest hæc opinio; nam fructus alicuius rei, purè industriales non sunt restituendi, sed tantum fructus naturales, vt docet Syluester ver. furtum, quest. 19. & ver. restitutio, 3. quest. 7. & 9. & DD. communiter; sed istud pretium locationis pertinet ad negotiationem, & industriam; ergo non est restituendum.

2. At contrariam sententiam amplexus est Sanchez in summ. tom. 1. lib. 2. c. 23. n. 132. & nouissimè Malderus & Turrian. in 2.2. D. Thomæ, hic tom. 2. disp. 18. dub. 2. numer. 14. ille tract. 4. cap. 1. dub. 10. Ratio est, quia illud pretium, non est fructus purè industrialis; quia non respondet soli industriae, sed ipsi rei; licet enim in locatione possit esse aliquid industriae, pretium tamen

N 3 vsus

In Ref. quæ hic est in tom. 7. tr. 1. Ref. 41. & Sed his sed lege eam attentè per totam, & si placet etiam alias eius not. 1.

Sup. hoc in tom. 7. tr. 1. Ref. 41. & lege eam per totam, & doctrina repleueris pro ceteris circumstantiis circa hoc, & hoc supra in tr. 1. ref. 1. signanter in fine.